

Znárodňovací dekrety prezidenta republiky

Abstrakt

Tato diplomová práce přináší ucelené pojednání o znárodňovacích dekretch prezidenta republiky, a s tím související první vlnou znárodnění v Československu. Tato první vlna znárodnění se uskutečnila jen několik měsíců po konci druhé světové války.

Primárním cílem této práce je důkladná analýza znárodňovací legislativy první etapy znárodnění, přičemž je kladen důraz na její historické kořeny, a to zejména s ohledem na roli osoby prezidenta Edvarda Beneše.

V rámci práce jsou nejprve vysvětleny základní pojmy související se znárodněním, čímž je vytvořen nezbytný teoretický základ pro části následující.

V druhé části jsou podrobně zkoumány historické souvislosti, které daly vzniknout samotné ideji a koncepci znárodnění. Zvláštní prostor je v této části věnován klíčové osobě československé exilové politiky a současně prezidentovi Benešovi.

Třetí až sedmá část tvoří samotné jádro předkládané diplomové práce. V těchto částech jsou podrobně rozebírány vlastní znárodňovací dekrety prezidenta republiky. Do této kategorie prezidentských dekretů patří celkem pět předpisů – dekret č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu, dekret č. 100/1945 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, dekret č. 101/1945 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, dekret č. 102/1945 Sb., o znárodnění akciových bank a dekret č. 103/1945 Sb., o znárodnění soukromých pojišťoven. Pozornost je věnována procesu přijímání těchto dekretů, jakož i jejich samotnému znění a provádění znárodnění v příslušných oblastech (tj. filmový průmysl, klíčový průmysl, potravinářství, bankovníctví a pojišťovnictví).

Osmá část se pokouší o shrnutí celkových ekonomických výsledků znárodnění, na které plynule navazuje kapitola, jež zkoumá politické dopady, které provedení znárodnění přineslo.

Závěr přináší shrnutí předchozích osmi částí a úvahu autora nad fenoménem znárodnění, a to jeho místem v rámci politického, hospodářského a společenského systému tehdejšího Československa.

Klíčová slova: znárodnění, dekrety, Československo